

รายงานสรุปผล

โครงการสำรวจ ประชากรนก เขาใหญ่ 2561

Khao Yai
Bird Census 2018

BCST
สมาคมอนุรักษ์นก
และธรรมชาติแห่งประเทศไทย

บทคัดย่อ

ระหว่างวันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2561 สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ได้จัดกิจกรรม “โครงการสำรวจประชากรนกเขาใหญ่ 2561” ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเปิดโอกาสให้นักดูนกและประชาชนทั่วไป ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์นกและธรรมชาติ และเห็นความสำคัญของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในฐานะที่เป็นปามรดกโลก มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 30 คน

ในการสำรวจครั้งนี้จะใช้วิธีการสำรวจโดยการบันทึกข้อมูลชนิดนกและจำนวนตัวผ่านแอปพลิเคชันที่ชื่อ eBird ซึ่งต่างจากปีที่ผ่านมาที่ใช้วิธีการสำรวจแบบ Mackinnon lists โดยผู้สำรวจจะใช้อุปกรณ์กล้องส่องทางไกล กล้องtelescop และสมาร์ตโฟนที่มีแอปพลิเคชัน eBird เพื่อบันทึกชนิดและจำนวนนกที่พบ โดยในแอปพลิเคชันจะมีแบบฟอร์มรายชื่อชนิดนกทั่วประเทศไทย ผู้สำรวจเพียงแค่นำบันทึกจำนวนตัวที่พบลงไป ข้อมูลทั้งหมดจะถูกส่งเขาสู่ตัวเว็บไซต์ของ eBird ซึ่งสามารถตรวจสอบแก้ไขย้อนหลัง และสามารถแชร์ข้อมูลระหว่างผู้สำรวจในแต่ละเส้นทางให้แก่อีกด้วย จากจำนวน 11 เส้นทางที่ทำการสำรวจ พบนกทั้งหมด 1,809 ตัว จำนวน 137 ชนิด แบ่งออกเป็น นกประจำถิ่น จำนวน 92 ชนิด นกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์ 22 ชนิด นกที่มีโอกาสเป็นได้ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์ 23 ชนิด โดยนกที่พบมากที่สุดในการสำรวจครั้งนี้ คือ นกนางแอ่นบ้าน (*Hirundo rustica*) จำนวน 123 ตัว และในการสำรวจครั้งนี้พบนกที่มีสถานภาพด้านการอนุรักษ์ที่สำคัญระดับโลก 2 ชนิด ได้แก่ นกกก (*Buceros bicornis*) พบจำนวนทั้งสิ้น 7 ตัว และนกเงือกสีน้ำตาลคอขาว (*Anorrhinus austeni*) พบจำนวนทั้งสิ้น 5 ตัว ซึ่งทั้งสองชนิดเป็นนกที่มีสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near-threatened) ในระดับโลก

สารบัญ

	หน้า
หลักการและเหตุผล	4
วัตถุประสงค์	5
การดำเนินการ	6
เส้นทางสำรวจทั้งหมด	7
กำหนดการ	8
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	8
สรุปผลการสำรวจ	9
ชนิดนกที่ถูกคุกคามในระดับโลกที่พบระหว่างการสำรวจ	11
รายชื่อนกทั้งหมดที่พบจากการสำรวจในปี 2561	13
เอกสารอ้างอิง	19

รายงานการสำรวจประชากรนกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประจำปี 2561

วันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2561

หลักการและเหตุผล

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ได้รับประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด จนได้รับการประกาศเป็นมรดกอาเซียน (Asian Heritage Site) และได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก (World Heritage Site) ภายใต้ชื่อกลุ่มป่า “ดงพญาเย็นเขาใหญ่” นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังได้รับการขึ้นทะเบียนบันทึกเป็น “พื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก” (Important Bird Area-IBA) เนื่องจากพบว่ามีชนิดพันธุ์นกอยู่กว่า 282 ชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพจากการบันทึกของคุณ นิค อัปตัน (Nick Upton) โดยนกอพยพที่เข้ามาอาศัยในฤดูหนาวบางชนิด มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ในระดับโลก เช่น นกขมิ้นขาว (*Oriolus mellianus*) นอกจากนี้ยังพบ นกโกโรโกโส (*Carpococcyx renauldi*) ซึ่งเป็นนกเฉพาะถิ่นของภูมิภาคอินโดจีน และมีรายงานพบนกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์บางชนิดที่พบเห็นได้ยาก เช่น นกเดินดงพันธุ์ญี่ปุ่น (*Turdus cardis*) นกเขนน้อยหางแดง (*Larvivora sibilans*) เป็นต้น

ปัจจุบันประชาชนที่อาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่มีวิถีชีวิตที่เร่งรีบ และมีการแข่งขันทางสังคมสูง จนทำให้เกิดภาวะเครียดสะสม ผู้คนมีโอกาสดูแลสัมผัสกับธรรมชาติน้อยมาก กิจกรรมดูนกจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถดึงดูดประชาชนให้เข้ามาสัมผัสธรรมชาติรอบตัวโดยอาศัย “นก” เป็นสื่อ เนื่องจากเป็นสัตว์ที่สวยงาม น่ารัก สามารถทำจิตใจให้เบิกบาน มีความสุขจากการได้พบเห็น อีกทั้งการดูนกยังฝึกจิตใจให้อ่อนโยน ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศไทย

สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย จึงได้จัดกิจกรรม “โครงการสำรวจประชากรนก ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประจำปี 2561” ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในวันเสาร์และอาทิตย์ ที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2561 เนื่องจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีฐานะที่เป็น “พื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก” (Important Bird Area-IBA) รวมถึงได้ทำการเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการคุ้มครองและการจัดการประชากรนก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความหลากหลายและหาระดับความชุกชุมของชนิดนกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
2. เพื่อรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนคุ้มครองและจัดการประชากรนกของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในอนาคต
3. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนกับองค์กรภาครัฐ ในการทำงานด้านการอนุรักษ์นก
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นักดูนกและประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลนก

วันเวลา วันเสาร์ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561 และวันอาทิตย์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 เวลา 06.30-16.00 น.

สถานที่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ผู้เข้าร่วม 30 คน เป็นเจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ และอาสาสมัคร

ผู้เข้าร่วม/ทีมสำรวจ

- สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย
- อาสาสมัครและสมาชิกสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย และผู้เข้าร่วมอิสระ

การดำเนินการ

1. วิธีการสำรวจ

ในการสำรวจครั้งนี้จะใช้วิธีการสำรวจโดยการบันทึกข้อมูลชนิดนกและจำนวนตัวผ่านแอปพลิเคชันที่ชื่อ eBird ซึ่งต่างจากปีที่ผ่านมาที่ใช้วิธีการสำรวจแบบ Mackinnon lists โดยผู้สำรวจจะใช้อุปกรณ์กล้องส่องทางไกล กล้องโทรทรรศน์ และสมาร์ทโฟนที่มีแอปพลิเคชัน eBird เพื่อบันทึกชนิดและจำนวนนกที่พบ โดยในแอปพลิเคชันจะมีแบบฟอร์มรายชื่อชนิดนกทั่วประเทศไทย ผู้สำรวจเพียงแค่นกที่พบลงไปในแอปพลิเคชันจะมีแบบฟอร์มรายชื่อชนิดนกทั่วประเทศไทย ผู้สำรวจเพียงแค่นกที่พบลงไปในแอปพลิเคชันจะมีแบบฟอร์มรายชื่อชนิดนกทั่วประเทศไทย ผู้สำรวจเพียงแค่นกที่พบลงไปในแอปพลิเคชันจะมีแบบฟอร์มรายชื่อชนิดนกทั่วประเทศไทย ผู้สำรวจเพียงแค่นกที่พบลงไปในแอปพลิเคชันจะมีแบบฟอร์มรายชื่อชนิดนกทั่วประเทศไทย

2. การกำหนดเส้นทางสำรวจ

กำหนดวางแผนสำรวจ (trail site) จำนวน 11 เส้นทาง โดยจะเน้นไปยังพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ป่าดิบเขา (Hill Evergreen forest), พุ่มหญ้า (Grass land), ป่าดิบแล้ง (Dry Evergreen forest), ป่าเบญจพรรณ (Mixed deciduous forest) ความสูงของแนวสำรวจ (Altitude) ที่แตกต่างกันให้ครอบคลุมทุกระบบนิเวศ รวมถึงการกำหนดความยาวของเส้นสำรวจ (Transection) ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของระบบนิเวศ จุดเริ่มต้น (start) และจุดสิ้นสุด (finish) ระยะความยาวของเส้นสำรวจ 3 กิโลเมตร

เส้นทางสำรวจประชากรนกทั้งหมด (Trail Site)

1. หนองผักชี – กิโลเมตรที่ 33
2. วังจำปี – ที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
3. เส้นทางศึกษาธรรมชาติผากล้วยไม้ – น้ำตกเหวสุวัต
4. ศูนย์ควบคุมไฟฟ้า, จุดชมวิวกิโลเมตรที่ 30 – กิโลเมตรที่ 32
5. กิโลเมตรที่ 1 - 3 ทางขึ้นเขาเขียว
6. กิโลเมตรที่ 32 – กิโลเมตรที่ 34
7. เส้นทางศึกษาธรรมชาติหลังที่ทำการฯ ค่ายหมอบุญส่ง
8. เส้นทางจากหลังค่ายสุรสวัสดิ์ – สนามกอล์ฟ
9. เส้นทางจากจุดชมวิวกิโลเมตรที่ 18 – จุดชมวิวน้ำตกธารรัตนา
10. เส้นทางจากน้ำตกเหวนรก – กิโลเมตรที่ 24
11. เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกกรองแก้ว

กำหนดการสำรวจประชากรนก ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 2561

วันเสาร์ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561

13.30-16.00 น.	ลงทะเบียน รับใบลงข้อมูล ณ ค่ายสุรัสวดี และเก็บของเข้าที่พัก
16.00-17.00 น.	รับประทานอาหารเย็น และพักผ่อนตามอัธยาศัย
17.30-19.30 น.	ชี้แจงกำหนดการและแบ่งทีมสำรวจ
19.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันอาทิตย์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561

06.30-07.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
07.30-12.00 น.	สำรวจนกตามเส้นทางที่ได้รับมอบหมาย
12.00-14.00 น.	นัดรวมกลุ่มและส่งผลสำรวจนก ณ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอุทยานฯ
14.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทยมีบทบาทในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรนกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในด้านความหลากหลายและความชุกชุมของชนิดนกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
2. ประชากรนกชนิดที่ถูกคุกคามในระดับโลกได้รับการติดตามเพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการในด้านการอนุรักษ์ในอนาคต
3. เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนกับองค์กรภาครัฐในการทำงานด้านการอนุรักษ์นก
4. ประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วมกิจกรรมนับว่ามีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลนกและเห็นความสำคัญของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในฐานะที่เป็น “พื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก”(Important Bird and Biodiversity Areas-IBAs) ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย

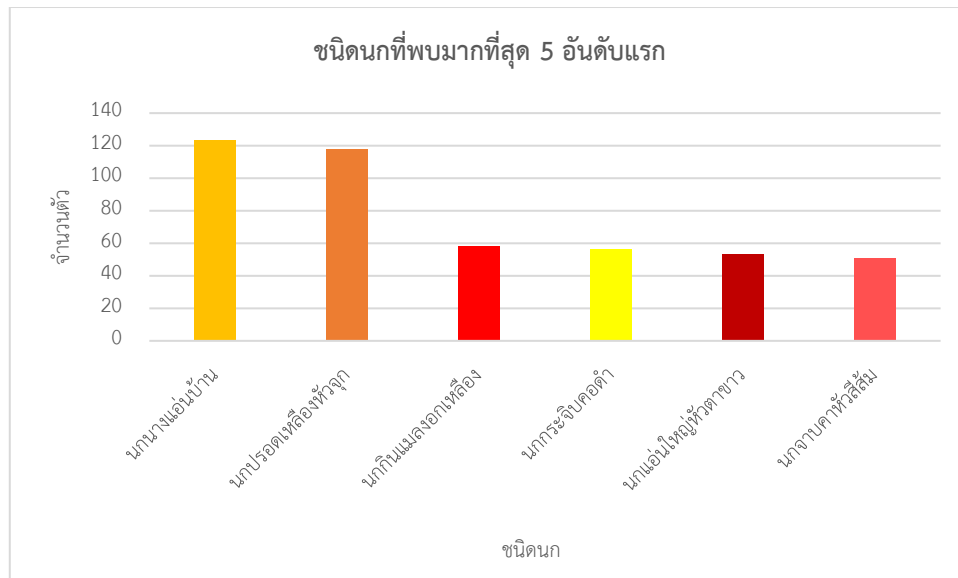
สรุปผลการสำรวจ

ในระหว่างวันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2561 ทางสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ได้จัดกิจกรรม “โครงการนับนกเขาใหญ่ ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่ทางสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทยได้จัดทำขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในด้านการอนุรักษ์นกและธรรมชาติมาโดยตลอด ซึ่งจากการจัดกิจกรรมครั้งที่ผ่านๆ มา มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 117 คน แต่ในปีนี้อาจมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเหลือเพียงแค่ 30 คน โดยเน้นเป็นผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่จากสมาคมฯ

พบนกทั้งหมด 1,809 ตัว จำนวน 137 ชนิด แบ่งออกเป็น นกประจำถิ่น จำนวน 92 ชนิด นกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์ 22 ชนิด นกที่มีโอกาสเป็นได้ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์ 23 ชนิด จากการสำรวจมีนกชนิดที่พบจำนวนตัวมากที่สุด 5 อันดับแรก ดังนี้

ตารางที่ 1: รายชื่อนกที่พบมาก 5 อันดับแรก

Thai Name	Common Name	จำนวนตัว
นกนางแอ่นบ้าน	Barn Swallow	123
นกปรอดเหลืองหัวจุก	Black-crested Bulbul	118
นกกิ้งแมลงออกเหลือง	Pin-striped Tit-Babbler	58
นกกระजิบคอดำ	Dark-necked Tailorbird	56
นกแอ่นใหญ่หัวตาขาว	Brown-backed Needletail	53

แผนภูมิที่ 1 : เปรียบเทียบชนิดนกที่พบมากที่สุด 5 อันดับแรก

ภาพที่ 2: นกกินแมลงออกเหลือง (*Marconus gularis*) นกชนิดที่พบจำนวนมากเป็นอันดับ 3 ในกิจกรรมนับนกเขาใหญ่ 2561 ภาพถ่ายโดย: आयुวัฒน์ เจียรวัฒนกก

ชนิดนกที่ถูกคุกคามในระดับโลกที่พบระหว่างการสำรวจ

จากจำนวนนก 137 ชนิด ที่ถูกพบในระหว่างการสำรวจ มีนกที่มีสถานภาพด้านการอนุรักษ์ที่สำคัญระดับโลก 2 ชนิด ได้แก่ นกกก (*Buceros bicornis*) และนกเงือกสีน้ำตาลคอขาว (*Anorrhinus austeni*) ซึ่งเป็นนกที่มีสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near-threatened) ในระดับโลก แต่จำนวนตัวของนกทั้งสองชนิดพบมาก่อนข้างคงที่จากข้อมูลที่น่าได้ในปี พ.ศ. 2558-2561 ซึ่งในส่วนของการติดตามประชากรนกชนิดที่ถูกคุกคามเหล่านี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จึงจะเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประชากรในระยะยาว

ตารางที่ 2: ชนิดนกที่ถูกคุกคามในระดับโลกที่พบระหว่างการสำรวจ

ลำดับที่	ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัว	สถานภาพทางด้านการอนุรักษ์	สถานภาพตามฤดูกาล
1.	นกกก	<i>Buceros bicornis</i>	7	NT	R
2.	นกเงือกสีน้ำตาลคอขาว	<i>Anorrhinus austeni</i>	5	NT	R

ตารางที่ 3: รายละเอียดเส้นทางที่มีการพบเห็นนกกก (*Buceros bicornis*)

ลำดับที่	ชื่อเส้นทางสำรวจ	จำนวนตัวที่พบ
1	กม.32-กม.34	2
2	เส้นทางหนองผักชี	1
3	สถานีควบคุมไฟป่า	3
4	ทางขึ้นเขาเขียว	1

จากการสำรวจในปี 2561 มีรายงานพบนกกก จำนวน 7 ตัว จากทั้งหมดใน 4 เส้นทาง ซึ่งจำนวนตัวที่นับได้ค่อนข้างคงที่จากปี 2560 ที่นับได้ 10 ตัว จาก 6 เส้นทาง ซึ่งเส้นทางที่พบนกกกในปีที่แล้วยังคงมีรายงานพบในปี

ตารางที่ 4: รายละเอียดเส้นทางที่มีการพบเห็นนกเงือกสีน้ำตาล (*Anorrhinus austeni*)

ลำดับที่	ชื่อเส้นทางสำรวจ	จำนวนตัวที่พบ
1	เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกกรองแก้ว	5

จากการสำรวจในปี 2561 มีรายงานพบนกเงือกสีน้ำตาลคอขาว จำนวน 5 ตัว ในเส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกกรองแก้ว ซึ่งจำนวนตัวที่นับได้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2560 ที่นับได้ 1 ตัว จากเส้นทางดงตัวมอสิงโต ซึ่งในปี 2561 ไม่ได้มีการสำรวจในเส้นทางนี้

นกเงือกสีน้ำตาลจัดเป็นนกขนาดใหญ่ ที่สามารถบินหาอาหารได้ในระยะทางไกลๆ และมีการเคลื่อนย้ายฝูงหากินตามแหล่งอาหารโดยเฉพาะต้นไทรที่กำลังมีผลสุก ซึ่งอาจมีการรวมฝูงหากินในบริเวณอื่นๆ ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่อยู่ห่างจากแต่ละเส้นทางที่ทำการสำรวจ ส่งผลโอกาสที่จะพบบirds ในบริเวณที่ทำการสำรวจมีน้อยลงในปีนี้

ภาพที่ 3: นกเงือกสีน้ำตาลคอขาว (*Anorrhinus austeni*) ตัวผู้ สถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Nearthreatened) ในระดับโลก ภาพถ่ายโดย: กุลพัฒน์ ศรีลัมพ์

ตารางที่ 5: รายชื่อนกทั้งหมดที่พบจากการสำรวจในปี 2561

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาอังกฤษ	จำนวนตัว	สถานภาพด้านการอนุรักษ์	สถานภาพการกระจายพันธุ์
1	ไก่ป่า	Red Junglefowl	13	LC	R
2	นกกก, นกกายัง	Great Hornbill	7	NT	R
3	นกกระจอกตาล	Plain-backed Sparrow	50	LC	R
4	นกกระจิ๊ดขาสีเนื้อ	Pale-legged/Sakhalin Leaf Warbler	9	LC	N
5	นกกระจิ๊ดเขียวปีกสองแถบ	Two-barred Warbler	9	LC	N
6	นกกระจิ๊ดคิ้วดำท้องเหลือง	Sulphur-breasted Warbler	6	LC	N
7	นกกระจิ๊ดธรรมดา	Yellow-browed Warbler	31	LC	N
8	นกกระจิ๊ดปากหนา	Radde's Warbler	5	LC	N
9	นกกระจิ๊ดไม้ทราบนิด	Phylloscopus sp.	8		
10	นกกระจิ๊ดหางขาวไม้ทราบนิด	Blyth's/Claudia's/Hartert's Leaf Warbler	1		N
11	นกกระจิ๊ดหางขาวใหญ่	Claudia's Leaf Warbler	12	LC	N
12	นกกระजิบคอดำ	Dark-necked Tailorbird	56	LC	R
13	นกกระจิบธรรมดา	Common Tailorbird	4	LC	R
14	นกกระจิบหญ้าสีข้างแดง	Rufescent Prinia	3	LC	R
15	นกกระดัดตะโพกขาว	White-rumped Munia	6	LC	R
16	นกกระแตแต้แว๊ด	Red-wattled Lapwing	5	LC	R
17	นกกระทาดงแข้งเขียว	Scaly-breasted Partridge	19	LC	R
18	นกกระเป๋องผา	Blue Rock-Thrush	2	LC	N
19	นกกระปูดใหญ่	Greater Coucal	2	LC	R
20	นกกระเด็นน้อยธรรมดา	Common Kingfisher	1	LC	N
21	นกกระเด็นน้อยหลังสีน้ำเงิน	Blue-eared Kingfisher	1	LC	R
22	นกกระเด็นลาย	Banded Kingfisher	7	LC	R
23	นกกระรางคอดำ	Black-throated Laughingthrush	4	LC	R
24	นกกระรางหัวหงอก	White-crested Laughingthrush	44	LC	R
25	นกกาขเณดง	White-rumped Shama	23	LC	R
26	นกกาขเณน้ำหลังเทา	Slaty-backed Forktail	2	LC	R
27	นกกาฝากกันเหลือง	Yellow-vented Flowerpecker	1	LC	R
28	นกกาฝากปากหนา	Thick-billed Flowerpecker	1	LC	R

29	นกกาฝากไม้ทราบบชนิด	Dicaeum sp.	6		
30	นกกาฝากอกเพลิง	Fire-breasted Flowerpecker	7	LC	R
31	นกกินปลีแก้มสีทับทิม	Ruby-cheeked Sunbird	4	LC	R
32	นกกินปลีคอแดง	Crimson Sunbird	4	LC	R
33	นกกินปลีคอสีม่วง	Van Hasselt's Sunbird	3	LC	R
34	นกกินปลีหางยาวคอดำ	Black-throated Sunbird	2	LC	R
35	นกกินปลีอกเหลือง	Olive-backed Sunbird	6	LC	R
36	นกกินแมลงป่าฝน	Abbott's Babbler	8	LC	R
37	นกกินแมลงอกเหลือง	Pin-striped Tit-Babbler	58	LC	R
38	นกแก๊ก,นกแกง	Oriental Pied-Hornbill	35	LC	R
39	นกขี้นท้ายทอยดำ	Black-naped Oriole	12	LC	N
40	นกขมิ้นน้อยธรรมดา	Common Iora	2	LC	R
41	นกขมิ้นน้อยปีกสีเรียบ	Great Iora	7	LC	R
42	นกขุนทอง	Common Hill Myna	7	LC	R
43	นกขุนแผนหัวแดง	Red-headed Trogon	4	LC	R
44	นกขุนแผนอกสีส้ม	Orange-breasted Trogon	9	LC	R
45	นกเขินน้อยปีกแถบขาว	Bar-winged Flycatcher-shrike	10	LC	R
46	นกเขาเขียว	Asian Emerald Dove	2	LC	R
47	นกเขาเปลาธรรมดา	Thick-billed Pigeon	3	LC	R
48	นกเขาลายใหญ่	Barred Cuckoo-Dove	6	LC	R
49	นกเขาใหญ่	Spotted Dove	11	LC	R
50	นกเขียวก้านทองปีกสีฟ้า	Blue-winged Leafbird	27	LC	R
51	นกเขียวก้านทองหน้าผากสีทอง	Golden-fronted Leafbird	4	LC	R
52	นกเขียวคราม	Asian Fairy-bluebird	50	LC	R
53	นกคัคคูลาย	Banded Bay Cuckoo	1	LC	N,R
54	นกคัคคูสีม่วง	Violet Cuckoo	3	LC	R
55	นกเค้ากระ	Collared Owlet	15	LC	R
56	นกเค้าภูเขา	Mountain Scops-Owl	3	LC	R
57	นกเค้าโมง	Asian Barred Owlet	3	LC	R
58	นกเงือกกรมช้าง	Wreathed Hornbill	5	LC	R
59	นกเงือกสีน้ำตาลคอขาว	Austen's Brown Hornbill	5	NT	R
60	นกจับแมลงคอแดง	Taiga Flycatcher	26	LC	N
61	นกจับแมลงคือน้ำตาลแดง	Hill Blue Flycatcher	7	LC	N,R
62	นกจับแมลงจุกด้า	Black-naped Monarch	12	LC	R

63	นกจับแมลงเล็กขาวดำ	Little Pied Flycatcher	1	LC	R
64	นกจับแมลงสีน้ำตาล	Asian Brown Flycatcher	6	LC	N,R
65	นกจับแมลงสีฟ้า	Verditer Flycatcher	17	LC	N,R
66	นกจับแมลงสีฟ้าไม่ทราบชนิด	blue flycatcher sp.	1		
67	นกจับแมลงหัวเทา	Grey-headed Canary-Flycatcher	24	LC	N,R
68	นกจับแมลงอกส้มท้องขาว	Tickell's Blue Flycatcher	2	LC	R
69	นกจับแมลงอกสีฟ้า	Hainan Blue Flycatcher	2	LC	R
70	นกจาบคาเคราน้ำเงิน	Blue-bearded Bee-eater	4	LC	R
71	นกจาบคาหัวสีส้ม	Chestnut-headed Bee-eater	51	LC	R
72	นกจาบดินอกลาย	Puff-throated Babbler	6	LC	R
73	นกเขียวขึงใหญ่	Black-winged Cuckooshrike	14	LC	N,R
74	นกแซงแซวเล็กเหลือบ	Bronzed Drongo	4	LC	R
75	นกแซงแซวสีเทา	Ashy Drongo	14	LC	N
76	นกแซงแซวหงอนขน	Hair-crested Drongo	48	LC	N,R
77	นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่	Greater Racket-tailed Drongo	13	LC	R
78	นกเด้าดินทุ่งเล็ก	Paddyfield Pipit	3	LC	R
79	นกเด้าลมหลังเทา	Grey Wagtail	5	LC	N
80	นกเดินดงสีคล้ำ	Eyebrowed Thrush	3	LC	N
81	นกตบยุงยักษ์	Great Eared-Nightjar	4	LC	R
82	นกตบยุงหางยาว	Large-tailed Nightjar	1	LC	N,R
83	นกตะขาบดง	Dollarbird	2	LC	N,R
84	นกติดสุลต่าน	Sultan Tit	7	LC	R
85	นกแต้วแล้วสีน้ำเงิน	Blue Pitta	6	LC	R
86	นกนางแอ่นบ้าน	Barn Swallow	123	LC	R
87	นกบั้งรอกใหญ่	Green-billed Malkoha	13	LC	R
88	นกปรอดคอลาย	Stripe-throated Bulbul	21	LC	R
89	นกปรอดไม่ทราบชนิด	Pycnonotidae sp.	2		
90	นกปรอดเล็กตาขาว	Grey-eyed Bulbul	46	LC	R
91	นกปรอดหน้าขาว	Yellow-vented Bulbul	8	LC	R
92	นกปรอดหัวโขน	Red-whiskered Bulbul	9	LC	R
93	นกปรอดเหลืองหัวจุก	Black-crested Bulbul	118	LC	R

94	นกปรอดโองเมืองเหนือ	Puff-throated Bulbul	49	LC	R
95	นกปลีกกล้วยเล็ก	Little Spiderhunter	2	LC	R
96	นกพญาปากกว้างหางยาว	Long-tailed Broadbill	2	LC	R
97	นกพญาไฟตะโพกสีน้ำตาล	Brown-rumped Minivet	28	LC	N
98	นกพญาไฟสีกุหลาบ	Rosy Minivet	2	LC	N
99	นกพญาไฟสีเทา	Ashy Minivet	2	LC	N
100	นกพญาไฟใหญ่	Scarlet Minivet	25	LC	R
101	นกโพระดกคอสีฟ้าเคราดำ	Moustached Barbet	22	LC	R
102	นกโพระดกหน้าผากดำ	Blue-eared Barbet	27	LC	R
103	นกโพระดกหูเขียว	Green-eared Barbet	29	LC	R
104	นกภูหงอนทองขาว	White-bellied Erpornis	6	LC	R
105	นกมูม	Mountain Imperial-Pigeon	2	LC	R
106	นกยอดข้าวหางแผนหัวแดง	Golden-headed Cisticola	9	LC	R
107	นกยอดหญ้าหัวดำ	Siberian Stonechat	1	LC	N,R
108	นกยางกรอก	pond-heron sp.	1	LC	N,R
109	นกยางเขียว	Striated Heron	3	LC	N,R
110	นกยางไฟหัวดำ	Black Bittern	1	LC	N,R
111	นกระวังไพรปากยาว	Large Scimitar-Babbler	1	LC	R
112	นกระวังไพรปากเหลือง	White-browed Scimitar-Babbler	6	LC	R
113	นกแว่นตาขาวสีข้างแดง	Chestnut-flanked White-eye	41	LC	N
114	นกแว่นตาขาวสีเหลืองปากซีด	Everett's White-eye	36	LC	R
115	นกแว่นตาไม่ทราบชนิด	Zosterops sp.	10		
116	นกแว่นตาเหลืองคิ้วสั้น	Alstrom's Warbler	8	LC	N
117	นกสาธิตเขียว	Common Green-Magpie	6	LC	R
118	นกหกเล็กปากแดง	Vernal Hanging-Parrot	28	LC	R
119	นกหัวขวานเขียวป่าไผ่	Laced Woodpecker	3	LC	R
120	นกหัวขวานเคราะลายจุดรูปหัวใจ	Heart-spotted Woodpecker	4	LC	R
121	นกหัวขวานดำท้องดำ	Black-and-buff Woodpecker	3	LC	R
122	นกหัวขวานสีนวลหลังทอง	Greater Flameback	4	LC	R
123	นกอินทรีดำ	Black Eagle	1	LC	N,R
124	นกอีเสือสีน้ำตาล	Brown Shrike	4	LC	N

125	นกเอี้ยงหัวสีทอง	Golden-crested Myna	1	LC	R
126	นกแอ่นตาล	Asian Palm-Swift	42	LC	R
127	นกแอ่นบ้าน	House Swift	29	LC	R
128	นกแอ่นพง	Ashy Woodswallow	15	LC	R
129	นกแอ่นพันธุ์หิมาลัย	Himalayan Swiftlet	10	LC	N,R
130	นกแอ่นใหญ่หัวตาขาว	Brown-backed Needletail	53	LC	R
131	เหยี่ยวนกเขาชिकรา	Shikra	1	LC	N,R
132	เหยี่ยวกิ่งก้าน้ำตาล	Jerdon's Baza	1	LC	P,R
133	เหยี่ยวเครสเทล	Eurasian Kestrel	1	LC	N
134	เหยี่ยวนกเขาหงอน	Crested Goshawk	1	LC	N,R
135	เหยี่ยวผึ้ง	Oriental Honey-buzzard	3	LC	N,R
136	เหยี่ยวรุ้ง	Crested Serpent-Eagle	5	LC	P,R
137	อีกา	Large-billed Crow	4	LC	R
	รวม		1,809		

*หมายเหตุ

R (Resident) หมายถึง นกประจำถิ่น

N (non-breeding visitor) หมายถึง อพยพนอกฤดูผสมพันธุ์

P (passage migrant) หมายถึง อพยพผ่าน

*** หมายถึง นกชนิดที่ถูกพบนอกเหนือจากเส้นทางสำรวจ

จากการสำรวจในปี พ.ศ. 2561 พบว่ามีนก 2 ชนิด ได้แก่ นกปรอดเหลืองหัวจุก (*Pycnonotus flaviventris*) และนกเขียวคราม (*Irena puella*) ที่พบได้เกือบทุกเส้นทาง จากทั้งหมด 11 เส้นทางที่ทำการสำรวจ

ภาพที่ 4: นกปรอดเหลืองหัวจุก (*Pycnonotus flaviventris*) จัดเป็นนกที่พบได้บ่อยมากในการสำรวจครั้งนี้ มีการพบเห็นตัวในเส้นทางสำรวจ 10 เส้นทาง จากทั้งหมด 11 เส้นทาง ภาพถ่ายโดย: आयुวัฒน์ เจริญวัฒนกกนก

เอกสารอ้างอิง

สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย. 2547 บัญชีรายชื่อพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นกในประเทศไทย. สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย และองค์กรอนุรักษ์นกสากล

BirdLife International (2018) Species factsheet: *Anorrhinus austeni*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 28/03/2018. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2018) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 28/03/2018.

BirdLife International (2018) Species factsheet: *Buceros bicornis*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 28/03/2018. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2018) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 28/03/2018.

Lekakul,B. and P.D. Round (1991). *A guide to the birds of Thailand*, Sahakarn co., Ltd. Bangkok

Robson, Craig 2008. *A Field Guide to Birds of Thailand and South-East Asia*. New Holland publisher (UK) Ltd, UK.